

Підсумкове контрольне Завдання до ЗМ 1

Виконайте частковий лексикологічний аналіз тексту, вказавши його тему, мікротеми, жанр (по можливості), мовний стиль, ключові слова, образи (якщо є).

Виберіть з тексту:

- по 3 однозначних і багатозначних слова (укажіть кількість значень за словниками);
- по 3 конкретних і абстрактних слова;
- 3 приклади художніх засобів, побудованих на переносному значенні слова (метафора, метонімія, синекдоха).

(Номер тексту відповідає номеру студента за списком у групі).

№1. *Трьох речей прагне найперше людина. Перше: жити. Завжди, бодай на день чи на годину довше за іншого, але жити, жити! Друге: бути щасливою. Щастя можна знайти навіть у стражданні, коли це страждання від любові або ненависті, можна бути щасливим і вмираючи, але коли вмираєш, борючись, переборюючи, перемагаючи. Любов може стати найбільшим щастям, але ж як ще багато треба для цього, бо самої любові людині ніколи не досить. Тому неминуче впливає третя передумова людського існування: знання. Навіть дитина не хоче жити в незнанні. Жити – щоб шукати істину, і в цьому – щастя. Чи може бути істина в любові і чи досить самої любові для вдоволення невиситимої людської жадоби знань? Тоді можна б спитати інакше: чи може одна хвиля бути морем?*

№2. *Іду рідною землею. Відчуваю її тепло і материнську ласку. Яка вона широка, яка вона щедра!*

Голублю своїм поглядом її хліба, її трави і квіти, а в серці народжуються слова, як зерна. Виплекаю їх, відберу щонайкращі та й кину в людські душі. Хай проростають, хай колосяться.

Іду рідною землею, йду і милуюсь, як у дитинстві.

На обрії займається ранок. Над далеким гаєм розцвітає квітка сонця. Хочу зірвати її і понести в світ, людям:

Ось вам мій дарунок!

№3. *У моєму краю все пахне хлібом, хмелем і медами. У моїй полтавській стороні – безмежна широчінь степу, розгаптована гаями і дібровами, і тихі голубі ріки оперізують плоскими підсиненими рушниками зелені пагорби і доли.*

У моїй стороні колоситься таке щедre врожайне літо, що земля вгинається під вагою зерна і степ закипає у жовтогарячих вихорах жнив'я.

Я поспішаю в край свого дитинства, на свою рідну Полтавщину, щоб забрести в жита, а то й просто впасти з головою в пшениці і слухати шелест колосу, дивитися в бездонну блакить неба.

№4. *Хто мав щастя зустрітися з Максимом Рильським, той знає ті прекрасні години, коли в світі якимсь чародійством більшало творчості, мрій, натхнення, любові і той знає щедрі вечори чудесних прозрінь, що збагачують серце і розум.*

Закоханий у людину, у працю, у творчість, народжений для прекрасного, він усюди ніс це прекрасне і чийсь радість, і чийсь весілля зустрічав як своє. Але й чийсь лихо він теж стрічав, як своє, і боровся з ним, не шкодуючи свого часу і здоров'я.

Слово Рильського ми давно вже зємо чародійним, бо воно справді чародійне. Як оте степове джерело, що силу бере з глибин, а красу з вечірніх і ранкових зірок.

№5. *Під березневими туманними зорями, коли прокидається вода і пролісок сумовито-замріяним оком дивиться на ще імлісту землю, народився великий поет України, великий співець слов'янського світу Максим Рильський.*

З дитячих років його рука потягнулася до письма, душа – до краси. А серце – до людини. І цей початок став отим продовженням, що не має кінця-краю ні в п'ятдесят, ні в сімдесят, ні у сімсот років, як не має краю і наколихане вітром зерно, і довершений сонцем погляд творця, і велич людського духу.

№6. *Прямо над нашою хатою пролітають леbedі. Вони летять нижче розпатланих хмар і струшують на землю бентежні звуки далеких дзвонів. Дід говорить, що так співають леbedині крила. Я придивляюсь до їхнього маяння, прислухаюсь до їхнього співу, і мені теж хочеться полетіти за леbedями. І радість, і смуток, і срібний передзвін огортають та й огортають мене своїм снуванням. І цей увесь світ тріпоче-міниться в моїх очах і віддаляє та й віддаляє леbedів. Аби я був чародієм, то хіба не повернув би їх? Сказав би таке таємниче слово! Я замислююсь над ним, а навколо мене починає кружляти видіння казки, її нерозгадані дороги, дрімучі праліси і ті гуси-леbedята, що виносять з біди малого хлопця. Казка вкладає в мої уста оте слово, до якого дослуховуються земля і вода, птиця в небі й саме небо...*

№7. *Скільки б людина не жила на світі, скільки б не мандрувала по краях дивних і прекрасних, а завжди її тягне додому ... помирати! Може, того, що жива душа людська боїться минуцості, боїться безслідно згинутися серед чужинців, які не збагнуть її правди, не відчують її туги... Дивна єси, жива душа людини! Як тобі потрібні чиясь віра в тебе, чийсь довірливі погляди і ласкаві й добрі слова, які окрилюють, вселяють упевненість, що твоє життя*

минає даремно, що воно когось захищає, когось збагачує, комусь освітить дорогу чи стане для когось одкровенням. І що хтось, невідомий і далекий тобі, колись стане над твоєю могилою і мовчки схилить у шанобі голову... І скаже: то була Людина.

Немає більшої нагороди для людської душі, немає!..

№8. Прислів'я – складник культури народу, його неоціненний скарб, яким він володіє з незапам'ятних часів і яким збагачує теперішні та збагачуватиме майбутні покоління людства. Усі види словесного мистецтва пов'язані з народним афористичним словом, яке робить наше мовлення влучним, точним, дотепним. Народні вислови проникають у мову публіцистики, науки і навіть міжнародної дипломатії. Дослідження прислів'їв зараз активно проводиться у всіх країнах світу, створюються численні фундаментальні і популярні збірки, видаються наукові праці, робляться спроби міжнародних класифікацій паремій.

№9. Велика наступаюча епоха тісно пов'язана з відродженням жінки. Грядущий час знову повинен, як у кращі часи людства, надати жінці місце біля керма життя, місце поряд з чоловіком, її вічним супутником і обранцем. Адже вся велич Космосу складається з цих двох Начал. Основа Буття тримається на їх рівноцінності. Чи можливо приміщення одного з них?

Приказка – у великої матері і син великий – має глибоке космічно-наукове значення. Бо син часто більше запозичує від матері, і навпаки, дочки – спадкоємиці батьківських сил. Велика справедливість космічна!

Хіба можливі були б усі жахи і злочини, що творяться зараз, якщо б обидва Начала були врівноважені? У руках жінки спасіння людства і планети. Вона повинна усвідомити своє значення, свою велику місію Матері Світу і готуватися до несення відповідальності за долі людства.